

**Discurs del rector Javier Lafuente a l'acte d'inauguració
del curs acadèmic 2023-2024 de la Universitat Autònoma de Barcelona**

Sala d'actes del Rectorat, 28 de setembre de 2023

Conseller de Recerca i Universitats,
Alcalde de Cerdanyola del Vallès,
Presidenta del Consell Social,
Directora general d'Universitats,
President de l'AQU Catalunya,
Membres de l'Equip de Govern,
Regidors i regidores,
Rector Pascual,
Rectora Ripoll,
Rectora Arboix,
Rectors de la UB i de la Universitat de Vic - Central de Catalunya,
Deganes, degans i director de l'Escola d'Enginyeria,
Directors i directores de departament,
Síndica de Greuges de la UAB,
Autoritats acadèmiques,
Membres de la comunitat universitària,
Amigues i amics,

És un plaer donar-vos la benvinguda a l'acte institucional d'inauguració del curs acadèmic 2023-2024 de la Universitat Autònoma de Barcelona.

En primer lloc, vull felicitar el nostre conferenciant, perquè ens ha ofert una lliçó inaugural excel·lent que emmarca perfectament una problemàtica de gran transcendència: la visibilització i la cura de la salut mental i la prevalença dels trastorns mentals en la societat i en l'àmbit universitari.

El foment de la salut i el benestar emocional de la comunitat universitària és una prioritat de la UAB. Les dades que mostra l'estudi dels ministeris d'Universitats i de Sanitat que ha assenyalat el Dr. Deus, o l'increment significatiu de visites al Servei de Psicologia i Logopèdia de la UAB en els darrers anys, són un senyal evident que cal reforçar les polítiques i les accions en els àmbits de la prevenció i de l'atenció dels problemes relacionats amb la salut mental i emocional de l'alumnat.

És per aquest motiu que, sota el lema «La salut mental està en joc. Guanyem la partida!», la UAB dedica aquest curs a la salut mental. I ho fem, en primer lloc, per lluitar contra l'estigma que encara perviu sobre aquesta qüestió. Mitjançant una campanya de sensibilització i de divulgació, com ara el Vagó de la Ciència en col·laboració amb els Ferrocarrils de la Generalitat, o a través de la Setmana de la Prevenció del Suïcidi i la Promoció de la Salut Mental, volem fer difusió de manera seriosa i rigorosa de la salut mental i dels trastorns associats.

Som conscients del trasbals que moltes vegades representa per a l'alumnat universitari complir les expectatives o gestionar l'estrès i l'ansietat a l'hora d'afrontar les dificultats d'una etapa formativa fonamental. Doncs bé, la Universitat té el deure de vetllar pel benestar de l'alumnat i de fomentar un entorn saludable que faciliti l'aprenentatge i el creixement personal. D'acord amb aquest enfocament, vull remarcar que la UAB ha estat una universitat pionera en la posada en marxa de serveis d'atenció i acompanyament psicològic, i aquest curs hem reforçat aquest àmbit per assegurar el desplegament de la seva missió.

Cal destacar que, per fomentar el benestar de la comunitat, és essencial disposar d'un campus saludable i acollidor, inclusiu i integrador, lliure de pràctiques discriminatòries i d'abusos. En aquest sentit, la decisió d'instal·lar enguany punts lila d'informació i d'atenció als centres docents respon a una voluntat ferma d'avançar cap a una cultura de la prevenció i de la sensibilització en relació amb l'assetjament, l'abús i la violència masclistes; un objectiu que compta amb la implicació de tota la comunitat universitària, que, per exemple, aquest curs ha respost molt positivament a les activitats amb perspectiva de gènere ofertes per l'Observatori per a la Igualtat de la UAB.

La docència i recerca en salut mental és un àmbit estratègic per a la UAB, perquè és un camp amb una gran repercussió social que, com a conseqüència de la seva complexitat, requereix un enfocament transversal.

D'altra banda, les ciències de la salut i de la vida són un pilar fonamental del nostre campus multidisciplinari. Així, l'inici de la licitació d'un nou edifici destinat a albergar la Facultat de Psicologia, l'Institut de Neurociències i altres espais de recerca avançada en l'àmbit de les ciències de la salut consolidarà la fortalesa de la UAB en aquest àmbit i enfortirà la transversalitat del campus.

Així mateix, també vull remarcar que aquest curs incrementem les places de Medicina per contribuir a donar resposta a una demanda social de professionals de la salut. A més, amb l'acord per incorporar els hospitals de Terrassa i Mataró al sistema docent de la UAB augmentarem significativament la capacitat de les pràctiques clíniques. En la línia de millorar la formació dels estudiants de l'àmbit de salut, la setmana passada es va signar un acord entre la Universitat de Barcelona i la nostra universitat per dur a terme accions formatives conjuntes i intercanviar estudiants dins les pràctiques clíniques del grau en Medicina.

La UAB ha de potenciar tots els àmbits de coneixement perquè la multidisciplinarietat facilita el diàleg amb la societat i permet que contribuïm a afrontar grans reptes socials. Aquesta visió global ens ajuda a tenir una mirada polièdrica de la realitat i és un element clau a l'hora d'avançar en el projecte de campus europeu que representa l'ECIU University.

Però més enllà de les qualitats del campus, soc ben conscient que les persones són l'actiu principal de la nostra universitat. És per aquest motiu que la captació, la retenció i el reconeixement del talent són essencials per desplegar adequadament les missions de la Universitat i que esdevingui una organització eficient i competitiva.

L'any passat, en les paraules de benvinguda que us adreçava amb motiu de la inauguració de curs, remarcava la situació insostenible de la plantilla de la Universitat com a conseqüència de les polítiques regressives dels darrers anys. En poques paraules, l'envelliment de la plantilla i la manca de recursos per a la captació i retenció de talent posaven en risc l'excel·lència del sistema universitari català.

La posada en marxa, amb el suport del Departament de Recerca i d'Universitats, del pla de xoc de rejuveniment de la plantilla i de disminució de la precarietat ha marcat un canvi significatiu respecte de les polítiques de professorat dels darrers anys. La recuperació de la plantilla de professorat mitjançant la contractació de professorat lector ens ha permès incorporar 120 places noves de lector aquest curs (173 si es tenen en compte les jubilacions) i 120 més el curs següent. Aquestes places, en els propers anys, es convertiran en places de professorat agregat o titular.

Pel que fa al personal tècnic, de gestió i d'administració i serveis, s'ha treballat en la millora de la plantilla per afrontar el relleu generacional i l'assumpció de noves funcions. Tanmateix, vull fer palès que l'aportació i consolidació de la dotació del pla de xoc és imprescindible per implementar mesures d'enfortiment de la plantilla de personal tècnic.

Tot i l'increment de recursos destinats al sistema universitari al pressupost de la Generalitat de 2023, cal avançar en una política ambiciosa que enforteixi les universitats perquè contribueixin plenament a una societat i una economia basades en el coneixement. Les universitats som un pilar fonamental per donar resposta als reptes i desafiaments actuals, però, per desplegar el nostre potencial, cal que disposem dels recursos i dels mecanismes adients.

Vull destacar que, tot i les dificultats, aquest curs continuarem enfortint l'estratègia de retenció i captació de talent i posarem èmfasi en el desplegament de plans i projectes en els àmbits de la recerca, la innovació i l'emprenedoria. Com a acció concreta, i per primera vegada des de l'inici de la crisi, es farà una convocatòria interna per a la renovació i la compra d'infraestructures de recerca i desvincularem els becaris propis, PIF, de la docència departamental. Ampliarem l'aplicació de la metodologia d'aprenentatge basat en reptes.

Així mateix, treballarem en la millora del model de gestió i d'organització i seguirem duent a terme les accions necessàries per assolir un campus més sostenible i saludable.

La creació i consolidació d'aliances institucionals i de projectes conjunts amb l'entorn territorial seran imprescindibles per desplegar el potencial de la Universitat com a motor de progrés social.

També vull refermar el nostre compromís de fer avançar la llengua catalana en tots els àmbits de la Universitat. En aquest sentit, vull destacar que la UAB s'ha adherit als principis de la *Carta universitària de la llengua*, aprovada recentment per la Xarxa Vives d'Universitats, i n'aplicarà totes les recomanacions.

Tots som ben conscients que l'aplicació de la LOSU i dels reials decrets que se'n derivin tindrà una repercussió important en el curs acadèmic que iniciem. L'elaboració i aprovació d'uns nous estatuts que recullin els canvis normatius serà un element central del debat universitari.

Com sabeu, el Claustre extraordinari del 13 de juliol va aprovar el procés d'elaboració dels nous estatuts. Concretament, el màxim òrgan de representació de la Universitat va aprovar les normes de funcionament i la composició de la Comissió Redactora, així com el procés d'elaboració i de presentació de la proposta d'estatuts al Claustre.

Aquest 15 de setembre s'ha constituït la Comissió Redactora i, amb la creació dels grups de treball, s'inicia un procés participatiu obert al conjunt de la comunitat. Concretament, els grups de treball col·laboraran en la redacció dels continguts organitzats en quatre grans àmbits temàtics: règim jurídic i estructures de la UAB; governança i estructures bàsiques de govern; comunitat i activitat universitària, i règim econòmic i financer de la UAB, règim electoral i reforma.

Tal com vaig manifestar al Claustre, més enllà de l'obligació legal d'adaptar els Estatuts a la nova llei i d'actualitzar-los amb tots canvis legislatius que han tingut lloc aquests darrers anys, el procés d'elaboració dels nous estatuts és una oportunitat per adequar la norma bàsica de la Universitat als objectius de la UAB per als propers anys.

Crec fermament que el procés de reforma representa una ocasió excel·lent per debatre sobre propostes que ens permetin posar en valor les singularitats i fortaleces de la UAB i que ens ajudin a dur a terme els canvis necessaris per afrontar els reptes de futur.

En definitiva, hem de pensar a llarg termini i elaborar uns estatuts que ens ajudin a assolir la visió d'universitat que compartim. Hem de treballar per construir els estatuts de tota la comunitat universitària i, per tant, han de ser fruit de la reflexió i del màxim consens de tots els membres i col·lectius de la Universitat.

Vull aprofitar aquest acte d'inauguració de curs per agrair la labor de totes les persones que, des de diferents àmbits i responsabilitats, feu que, any rere any, la Universitat dugui a terme la seva missió i assoleixi resultats rellevants en els àmbits de

la docència, la recerca i la transferència; uns resultats que ens permeten guanyar visibilitat i assolir un posicionament destacat en els rànquings universitaris internacionals.

Avui ens retrobem per celebrar l'inici d'un nou curs i, per aquest motiu, vull donar la benvinguda als estudiants, especialment als que inicien els estudis universitaris a la UAB. Us desitjo un magnífic curs acadèmic i que aprofiteu tot allò que us ofereix la UAB, la vostra universitat.

Moltes gràcies.